

КРАСИМИР ЖЕЛЯЗКОВ

ПРЕДГОВОР

chitanka.info

Романът „Стъпки“ е публикуван в 1968 г. и печели Националната Литературна Награда на САЩ за 1969 г.

Обявен като роман, „Стъпки“ е всъщност поредица от кратки свързани (и привидно несвързани) разкази, епизоди и фрагменти, поднесени с изчистен, сбит, изящен тон от разказвач, звучащ като емоционално и психологически безпътен, безстрастен свидетел на описаното.

В нея няма залегнали ясно определени морални норми и принципи, няма я традиционната фабула, не се съзира развитие на образите. Книгата избягва използването на имена и названия на хора и места, и предлага обобщен поглед към човешкия живот — самотен, жалък, озлобен, скотски и кратък.

Започвайки най-общо от социалистическа Полша, „Стъпки“ показва без емоции юношеството и младежките години на разказвача. Като дете през войната той е малтретиран от тиранизиращи го грубияни, в казармата нагледно му е демонстрирана убийствената абсурдност на партийната организация, в университета бива публично заклеймен от студентския съюз за идейна пасивност.

С течение на времето разказвачът става свидетел на множество крайни жестокости, включително изнасилвания, содомия, кръвосмешение и самоубийство. Подлагани на ежедневни унижения и насилие, хората вегетират или биват унищожавани без замисляне. Холокостът разбира се е един от основните източници за тази нерадостна картина. Но вместо да се съпротивлява на силите, които превръщат човешките същества в инструменти или обекти, разказвачът често се възползва лично от тях и като че ли ги насочва срещу другите.

Гледан от известно разстояние, „Стъпки“ е може би опит да бъдат пресъздадени трудностите изпитвани от един поляк, битуващ под суровия про-съветски режим и да бъдат съпоставени те с неговите преживявания като имигрант в държава, където царят твърде странни капиталистически закони.

В средата на романа, когато разказвачът се качва на самолет и отлита към нов живот на запад, като че ли всичко е готово за промяна. Разбира се, това идеализирано състояние не може да продължи дълго, защото в новия капиталистически дом той е посрещнат от системи на абсурди и жестокост, идентични на комунистическите, и веднага се

сблъсква с проблеми за парите и намирането на работа, забърква се с подземния криминален свят, и започва да налага ракетъорски практики също тъй лесно, както преди е възприемал методите на бившата си страна.

Книгата е обединена от основните теми за изолация, отчуждение и репресия, от своята икономичност и сбитост, и най-важното, от последователния и неизменен тон на разказвача. „Стъпки“ прави опит да изследва не само обезличаването на сексуалността, но и по-обща теми като обезличаването на групи хора, раси, нации. Накрая вече няма значение дали един и същ човек описва тези странни изживявания, защото той разказва по начин, който обогатява, развива вътрешно и свързва отделните епизоди.

Сравняват Кошински с Кафка и Селин. Не само заради чувството за изолираност, тревога и уединение, но и заради стегнатата проза, изчистеното ясно повествование, преплитането и сливането на сюрреалистичното с мрачната и сурова действителност. „Стъпки“ нарушава душевния покой, провокира, смущава и тревожи. Но все пак тук-там се забелязват и прояви на хумор — обикновено скъпернически, понякога шокиращ може би, като демонстрация на човечност, но за сметка на човечеството. И не на последно място, книгата има хипнотизиращо въздействие.

Красимир Желязков

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.